

Fågelfors förskola avd. 2

ht-16 och vt-17

Likabehandlingsplan och
Årlig plan mot kränkande behandling

Ansvar för upprättande och utvärdering av planen åligger förskolechef.
Planen gäller för Fågelfors förskola i Vaggeryds Kommun under läsåret 2016/2017.

Innehåll

---

1. Vad säger lagen?
2. Vad säger styrdokumentet?
  - a. Förskolans läroplan
  - b. FN:s barnkonvention
3. Definitioner
  - a. Diskriminering
  - b. Direkt diskriminering
  - c. Indirekt diskriminering
  - d. Trakasserier
  - e. Kränkande behandling
  - f. Mobbning
4. Vår vision
5. Upprättande och förankring
6. Fjolårets plan
7. Årets plan
8. Främjande arbete
9. Kartläggning och förebyggande arbete
10. Rutiner för akuta situationer

Bilagor

Anmälan om diskriminering, trakasseri eller kränkande behandling

Utredning kring diskriminering, trakasseri eller kränkande behandling

1. Vad säger lagen?

Den 1 april 2006 trädde lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i kraft. Lagens syfte är att främja barn och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning samt motverka annan kränkande behandling. Denna lag ersätts av *diskrimineringslagen* (2008:567), som trädde i kraft 1 januari 2009. I kapitel 2, 5-8 § och i kapitel 3, 14-16 § finns motsvarande uppdrag för skola/förskola som tidigare funnits i lag (2006:67).

Dessutom finns förtydliganden i skollagen kapitel 6; åtgärder mot kränkande behandling. Lagen omfattar all utbildning och annan verksamhet som omfattas av skollagen (2011). Lagen gäller när personal kränker barn, såväl som när barn kränker annat barn. Om förskolan inte följer lagens bestämmelser eller vidtar tillräckliga åtgärder mot kränkningarna kan förskolan bli skadeståndsskyldig.

Varje enskild verksamhet ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja lagens syfte. Det ska finnas en plan där det tydligt framgår hur verksamheten ska främja, förebygga och förhindra diskrimineringar, trakasserier och kränkningar, samt hur verksamheten ska utreda och åtgärda diskrimineringar, trakasserier och kränkningar.

2. Vad säger styrdokumentet?

Förskolans reviderade läroplan

1. Förskolans värdegrund och uppdrag

Grundläggande värden

Förskolan vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden

och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Att hävda grundläggande värden kräver att värderingar tydliggörs i den dagliga verksamheten. Verksamheten ska bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt aktivt ska delta i samhällslivet.

Förståelse och medmänsklighet

Förskolan ska ta till vara och utveckla barnens förmåga till ansvars känsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra ska stödjas.

Den växande rörligheten över nationsgränserna skapar en kulturell mångfald i förskolan, som ger barnen möjligheter att grundlägga respekt och aktning för varje människa oavsett bakgrund.

2.1 NORMER OCH VÄRDEN

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,*
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och*
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.*

Skolverket (2010)

FN:s barnkonvention

Artikel 2: *Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, dvs bli sämre behandlad. Det har ingen betydelse vilken färg barnet och barnets föräldrar har på huden, om barnet är flicka eller pojke, vilket språk barnet talar, vilken gud barnet tror på, om barnet har ett funktionshinder eller om barnet är rikt eller fattigt. Mobbning i skolan kan till exempel vara diskriminering.*

3. Definitioner

Diskriminering

I förskolan innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med någon av de åtta diskrimineringsgrunderna: **kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck och bristande tillgänglighet.**

Ett missgynnande förutsätter någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I förskolan är det huvudman eller personal som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Direkt diskriminering

är när någon behandlas sämre än andra.

Indirekt diskriminering

är när verksamheten tillämpar bestämmelser eller har ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar vissa barn och elever. Ett exempel på det är om alla barn serveras samma mat, vilket missgynnar de barn som behöver annan mat av religiösa skäl.

Trakasseri

är en behandling som kränker någons värdighet och som är kopplad till de åtta diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

är ett uppträdande som kränker en persons värdighet men som saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier och kränkningar kan vara:

- **Fysiska** tex knuffar och slag...
- **Verbala** tex att bli hotad eller kallad idiot eller vid öknamn ...
- **Psykosociala** tex utfrysning som att alla utom ett barn blir bjudna på kalas....
- **Texter och bilder** tex lappar, brev, teckningar...

Mobbning

är när någon eller några personer utsätts för upprepade kränkningar. Skillnaden mellan mobbning och konflikt är att vid mobbning är det alltid samma personer som är i underläge.

Det är ytterst den som är utsatt för handlingen som värderar om den är kränkande eller inte. Man behöver inte ha haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering, trakasseri eller annan kränkande behandling. Det är effekten som avgör.

4. Vår vision

Vi ska ha en förskola där alla behandlas likvärdigt oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder. Därför gäller nolltolerans mot diskriminering, trakasseri och kränkande behandling.

Därför skall:

- alla vuxna och barn utifrån sin förmåga se och aktivt ta ansvar för att visionen blir verklig.
- all verksamhet planeras så att ingen diskriminering ska förekomma.

5. Upprättande och förankring

Barnens delaktighet och förankring av planen

Barnen är delaktiga i överenskommelser av ett gemensamt förhållningssätt.

Ansvarig: förskollärare

Vårdnadshavarnas delaktighet och förankring av planen

Planen ska finnas tillgänglig och synlig på förskolan och vårdnadshavarna informeras på föräldramöte och/eller vid utvecklingssamtal.

Ansvarig: förskollärare

Planerna finns utlagd på förskolans hemsida.

Ansvarig: förskolechef

Personalens delaktighet och förankring av planen

Personalen är delaktig vid utvärdering av årets plan genom utvärdering i juni 2017.

Ansvarig: förskolechef

Personalen på varje avdelning beskriver sitt främjande och förebyggande arbete i planen.

Ansvarig: All personal

Som en del i det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras det främjande, förebyggande och akuta arbetet i reflektionsverktyget.

Ansvarig: All personal

6. Fjolårets plan

Planen upprättades under augusti av förskolechef. Personalen på varje avdelning fick till planen tillföra sitt främjande och förebyggande arbete under september-oktober. Pedagogerna har kontinuerligt under året reflekterat över sitt främjande arbete. I september månad genomfördes en kartläggning för att situationer där diskriminering eller kränkning kan uppstå ska förebyggas och åtgärdas. Det främjande och förebyggande arbetet följdes upp i januari. Vi behöver än mer dokumentera det fortlöpande arbetet kring likabehandling i samband med vårt systematiska kvalitetsarbete.

Kartläggningen visade några platser på avdelningen där konflikter förekom. I utvärderingen kunde vi se att vi medvetet organiserat oss på ett sätt att dessa konflikter till största delen försvunnit. Vi tänker fortsätta med arbetssättet/förhållningssättet med olika miljöer där barnen kan vara självgående. Vårt arbetssätt bygger på att vi är närvarande pedagoger som arbetar nära barnen och som kan vara till hjälp och stöd.

Vi kommer att arbeta fram värdeorden för 2016-17. Vi såg ett behov av att medvetandegöra överenskommelser på gemensamma platser på förskolan.

7. Årets plan

Planen har utarbetats av förskolechef där specialpedagoger har haft insyn. Planen lyfts med förskolepersonalen i samband med avdelningsreflektion.

Förskolepersonalen ska reflektera och dokumentera hur de arbetar främjande. Senast oktober månads utgång ska de ha genomfört en kartläggning utifrån miljön med fokus på ev. åtgärder för att diskriminering, trakasseri och kränkning inte ska uppstå.

Arbetet med likabehandling dokumenteras kontinuerligt under året i reflektionsverktyget som är en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Ansvar: förskollärare

Planen ska följas upp av arbetslagen i januari 2017.

Ansvarig: förskollärare

Förskolechef redovisar till förvaltning och nämnd, förskolans arbete med *Normer och värden* samt *Barns inflytande*.

Ansvarig: förskolechef

Förskolechef tar ett ansvar att utvärdera arbetet ur ett helhetsperspektiv för sin förskoleenhet i augusti 2017.

Ansvarig: Förskolechef

8. Främjande arbete

Värdegrundsarbetet och ställningstagande, värdeord:

Värdegrundsarbetet utgår ifrån LpFö-98 (rev.2010), förskolans ställningstagande och värdeord.

Vårt ställningstagande är att:

Vi vill låta barnen upptäcka efter sin egen förmåga.

Olikheter ser vi som en tillgång och respekterar varandra.

På förskolan har vi roligt tillsammans.

Fågelfors Förskolas värdeorden är:

Nyfiken, Olika och Tillsammans.

Under hösten 2016 kommer vi att arbeta fram värdeorden för 2016 - 17. Vi såg också ett behov av att medvetandegöra överenskommelser på gemensamma platser på förskolan.

Beskriv hur värdegrundsarbetet är en del av ert arbete:

Under ht-16 består barngruppen av 14 barn, under hösten ändrades gruppkonstellationen då det är inskolning av ett nytt barn. Då kommer barngruppen att bestå av 15 barn. Nästan hela barngruppen är ny sedan i somras, överinskolningar från avdelning ett och 5 st barn från barnomsorgskön (barn som inte har gått på någon förskola tidigare). Snittåldern i barngruppen är för närvarande 3,0 år.

Många av barnen har inte ett starkt verbalt utvecklat språk.

Språken som finns i barnens vardag och på vår avdelning är: somaliska, bosniska, filippinska, finska, vietnamiska, thailändska, isländska och svenska.

Vi delar in barnen i mindre grupper och är närvarande medforskande pedagoger.

Mjuka övergångar till olika aktiviteter och rutinsituationer. Vi lyfter det positiva och roliga i verksamheten, vi uppmuntrar barnen att prata med varandra på ett positivt sätt och hur man är en bra kompis. Vi har nolltolerans när det gäller ord som är nedvärderande och kränkande. Vi upplever att det inte är några direkta konflikter mellan barnen utan mer små tjafs om vem som vinner kampen och få sin vilja igenom.

Utifrån de åtta diskrimineringsgrunderna - Hur arbetar ni?

Det finns starka dominerande barn som gärna vill få sin vilja igenom. Det finns starka barn som har hög status som kan bestämma vem eller vilka som får vara med i leken.

Vem ansvarar? Arbetslaget

Vi uppmanar barnen att samtala så att alla kan vara delaktiga. Vi vill att alla barn och vuxna ska kunna vara med på samma villkor.

Vad har ni för mål?

Vi pedagoger är uppmärksamma och om det här. Vi arbetar för att stärka varje barns självkänsla och rätten att säga nej. Vi pratar med barnen att alla ska få vara med i leken och allas lika värde.

Hur utvärderar ni ert främjande arbete?

Det är svårt att överblicka alla miljöerna pga. många små rum med dörrar utan fönster.

Närvarande pedagoger.

9. Kartläggning och förebyggande arbete

Vid läsårets start gör arbetslagen observationer för att kartlägga om det finns miljöer ute eller inne som kan bidra till diskriminering, trakasseri eller kränkning. Utifrån resultat upprättas eventuellt en handlingsplan som beskriver åtgärder, när de ska vara åtgärdade samt vem som har ansvar. Kartläggning och eventuell handlingsplan ska vara genomförd senast 31 oktober och ska förankras hos förskolechef.

Diskrimineringsgrunder	Nulägesanalys	Mål	Åtgärder/insatser Tidsaspekt	Ansvarig
Kön				
Könsöverskridande identitet eller uttryck				
Funktionsnedsättning				
Etnisk tillhörighet				
Religion eller annan trosuppfattning				
Ålder				
Sexuell läggning				
Bristande tillgänglighet				
Kränkning				

Beskriv hur kartläggning gått till på verksamhet- grupp- och individnivå:

Se text ovan

Hur involverades personal, barn och föräldrar?

Inträffar det något så tar vi direkt med berörda.

Utgå från diskrimineringsgrunderna samt kränkning:

Resultat av analys

Vad ska göras, vem, när, mål, hur ska åtgärder utvärderas, när ska det vara klart.

Kontinuerligt under läsåret arbetar arbetslagen förebyggande genom att med hjälp av pedagogisk dokumentation uppmärksamma eventuella miljöer där diskriminering, trakasseri eller kränkning kan förekomma och utifrån detta vidtar åtgärder. Den kontinuerliga kartläggningen dokumenteras genom reflektionsverktyget som ingår i det systematiska kvalitetsarbetet.

10. Rutiner för akuta situationer

När förskolans personal ser, hör eller får reda på att ett barn varit utsatt för trakasseri eller kränkning av annat barn ska de agera skyndsamt. Personal för samtal med både den som upplever sig trakasserad eller kränkt samt med den eller dem som kan ha utfört handlingen. Det är av vikt att personalen utgår från det enskilda barnets upplevelse av det inträffade. Även föräldrarnas synpunkter på det inträffade behöver beaktas. Först när alla fått yttra sig kan personalen så objektivt som möjligt bedöma situationen. Bedömer personalen att trakasseri eller kränkning har förekommit måste personalen vidta åtgärder.

När förskolans personal ser, hör eller får reda på att ett barn varit utsatt för diskriminering, trakasseri eller kränkning av huvudman eller personal ska de agera skyndsamt och anmäla detta till förskolechef. Förskolechef för samtal med både den som upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt samt med den eller dem som kan ha utfört handlingen. Det är av vikt att förskolechefen utgår från det enskilda barnets upplevelse av det inträffade. Även föräldrarnas synpunkter på det inträffade behöver beaktas. Först när alla fått yttra sig kan förskolechefen så objektivt som möjligt bedöma situationen. Bedömer förskolechefen att diskriminering, trakasseri eller kränkning har förekommit måste personalen vidta åtgärder.

Utredning och åtgärdsskyldighet

Förskolan ska anmäla varje ärende till förskolechef. Förskolans insatser inom ramen för utredningen ska alltid dokumenteras. All personal som arbetar i och med och runt förskolan innefattas av dessa rutiner. Då förskolepersonal ser, hör eller på annat sätt upptäcker trakasseri eller kränkning ska den agera skyndsamt och utreda vad som skett.

1. Personal för samtal med berörda barn.
2. Information till vårdnadshavare.
3. Personal skickar en anmälan till förskolechef (blankett) som vidarebefordrar till förvaltning. Förvaltningschef vidarebefordrar anmälan till huvudman.
4. Personal dokumenterar utredning och insatser samt följer upp resultat av ev åtgärder.

Vid diskriminering, trakasseri eller kränkande behandling mellan vuxen och barn ansvarar förskolechef för utredning samt åtgärder.

VAGGERYDS KOMMUN

BARN- OCH UTBILDNINGS-
FÖRVALTNINGEN

Anmälan om kränkande behandling

enligt Skollagen 6 kap 10§

och/eller

Anmälan av trakasseri/diskriminering

enligt Diskrimineringslagen

Förskola och avdelning	Datum
------------------------	-------

☐ Trakasseri/diskriminering kopplat till kön	☐ Trakasseri, diskriminering kopplat till sexuell läggning
☐ Trakasseri, diskriminering kopplat till ålder	☐ Trakasseri, diskriminering kopplat till religion eller annan trosuppfattning
☐ Trakasseri, diskriminering kopplat till funktionsnedsättning	☐ Trakasseri, diskriminering kopplat till könsöverskridande identitet
☐ Trakasseri, diskriminering kopplat till etnisk tillhörighet	☐ Kränkande behandling
☐ Trakasseri, diskriminering kopplat till bristande tillgänglighet	

Datum

Underskrift/underskrifter

Namnförtydligande

VAGGERYDS KOMMUN

BARN- OCH UTBILDNINGS-
FÖRVALTNINGEN

Utredning kring diskriminering, trakasseri eller kränkande behandling

Namn:	Personnummer:
Förskola:	Avdelning:

Ansvarig utredare:

Datum då anmälan gjordes:

Beskrivning av diskriminering, trakasseri eller kränkning:

Beskrivning av insatser som gjordes direkt:

Föräldrar informerade Datum:

Beskriv åtgärder för att förhindra att det händer igen och ansvarig för åtgärden/åtgärderna:

Uppföljning:

Datum då ärendet/utredningen avslutats:

Underskrift: _____ **Namnförtydligande:** _____

